

BORSSZEM JANKÓ

SZERKESZTI: *Molnár György*

BUDAPEST, 1930 FEBRUÁR 9. * HATVANHARMADIK ÉVFOLYAM

● 3 ●
3145. SZÁM

Friss! Szenzációs! Eredeti!

Lázár Miklós

képviselő urat illeti a szó...

Szomory Dezső:

„Királydrámákat szeretnék írni“

PüNKÖSTI Andor:

Mért hagytam ott a Magyar Színházat?

Beregi Oszkár

boldog vallomásai

„Béla, aki 26 éves“ – Mihály Istvánról

ÁRA: 50 fillér

Spanyol mintára nagy puccsok készülnek a magyar miniszterek ellen is

A Primo de Riverát megbuktató spanyol tisztek példáján felbuzdulva, Bud Jánost a postatisztek, Wekerlét az adó-tisztek, Mayer Jánost a gazdatisztek akarják megbuktatni

Csak Bethlent nem fenyegeti veszély

— Saját tudósítónk újjából kiszopva —

A spanyolországi események a magyar miniszterek lába alatt is megmozgatták a talajt. A Primo de Riverát megbuktató spanyol tisztek példáján felbuzdulva itthon is nagy puccskísérleteket terveznek bizonyos rétegek a kormány ellen. Hogy ne legyen feltűnő a dolog, egyelőre csak Bethlen miniszterétársait akarják megbuktatni. A mozgalom a posta- és táviróhivatalokból indult el lavinaszerű útjára. A madridi táviratokat közvetítő postahivatalokban ugyanis a táviratok tartalmán (mely szerint Primo de Riverát megbuktatták a spanyol tisztek) a postatisztek is felbuzdulnak és elhatározták, hogy ők is megbuktatják miniszterüket, Bud János kereskedelmi minisztert. Egyes verziók szerint erre egy kereskedő biztatta fel a postatiszteket, aki akkor ép a postahivatalban tartózkodott. Ez azonban még nincs teljesen tisztába. De ez a kisebbik baj. A nagyobbik baj az, hogy a postatisztek mozgalmáról értesülve, az adó-tisztek is hasonló lépésre határozták el magukat miniszterükkel, Wekerle pénzügyminiszterrel szemben.

A mozgalom most már feltartóztathatatlanul rohan a maga sötét útján, mint a lavina, hogy elsöpörjön minden minisztert.

Már Mayer János földmivelésügyi miniszter megbuktatása is el van határozva. Mayert természetesen a gazdatisztek akarják megbuktatni.

A miniszterek a legnagyobb aggodalommal néznek a készülő puccstervek elé, annyival is inkább, mert a posta-, adó- és gazdatisztek táborához már a postaltisztek és a legénységi állományban levő minisztériumi szolgák is csatlakoztak.

Páni félelmében a miniszterek nagy része már eleve tisztos távolságban tartózkodik.

Elektromos feszültség van a levegőben és a kormány tagjai a legrémesebb érzések közepette capliznak.

Egyetlen ember nyugodt.

Bethlen István miniszterelnök.

Igaz, hogy őt nem fenyegeti veszély. Ő és miniszterelnöki tisztje továbbra is hűen kitartanak egymás mellett.

Bis hundert und zwanzig.

— Azt már tudom, mit fizet az unokám 1943-tól 1966-ig. De mit kap a nagyapja — holnap?

Lázár Miklós

képviselő urat illeti a szó...

„Több barátom van a halottak, mint az élők között...

— Rassay Károlyt tartom az ország egyik legnagyobb államférfiúi tehetségének — Bethlennel egy kommandónál szolgáltam — A parlamentben ugyanaz leszek, mint A Reggel vezércikkeiben: elfogulatlan, szóki-mondó bírálója a közállapotoknak — Ujságíróideálom: Bartha Miklós“

Korunkban, mikor aktív és levitézlett politikusaink egymásután csapnak fel ujságíróknak és szinte alfa-, sőt analfabétikus sorrendben ruccannak át a vezércikkírás mesgyéjére, ritka dolog, hogy az ujságírórend visszaadja ezt a vizitet. Az ujságírás katonái, akik vezércikkeikkel nem egy honatyának adtak ötletet, színt, mondanivalót, lendületet, legtöbb esetben az íróasztal mellett öregedhetnek meg, mert nem adatik meg nekik az, hogy előléphessenek a kulisszák mögül és az aktív politika színpadán kapjanak vezetőserepet. Korunkban értékesebb kvalifikáció a mandátumhoz egy jól suvickolt kiszagdacsizma a legragyogóbb publicista-tollnál. Jóleső érzés, hogy Tokaj most hitet tett a publicista-toll mellett: Lázár Miklóst választva követének.

Lázár Miklós harmincnyéves kora óta felesküdt katonája Tokajnak. Annyi volt, mikor először lépett fel a Hegyalján. Most negyvenkét éves. Ebből a negyvenkét évből közel negyedszázadot tollal a kezében lángolt, hamvasztott el. Pályája során csinált mindent: rendőri riportot, színházi kritikát, kroit, parlamenti tudósítást; vizálljelentést, törvényszéki rovatot, napihírt, harctéri tudósítást, míg eljutott a vezércikkig, de bármilyen poszton volt, mindent a vérbeli ujságíró hevülésével, negyvenfokos lázában csinált. A napihírei éppen olyan színesek voltak, mint amilyen ötletesek a krokijai és a vezércikkei ép olyan vitriolosan mar-tak, ha kellett, mint amilyen szívébe mártott, áhíthatos tollal írta meg a magyar katona tragédiáját szép és meleg harctéri tudósításaiban.

Az ujságírást a régi Magyar Hírlapnál kezdte, a Napnál, Hírnél, Pesti Naplónál folytatta. Később Az Est parlamenti tudósításait csinálta. Majd kiment Londonba, ahol másfél évig a Daily Express munkatársa volt. Londonból hazajövet a Pesti Napló vezércikkírója lett. De a politika mellett az irodalomra is maradt ideje, megírva első könyvét, az akkoriban szép sikert aratott „Varieté“-t.

A háború a Pesti Naplónál találta, ahonnan az első katonavonattal ment ki a sajtóhadiszállásra. A harctéren töltött idejét, amelyből háromnegyed évet rendes katonai szolgálatban az erdélyi fronton harcolt végig, három háborús könyv („Magyarok dalolnak”, „Fronton”, „József főherceg honvédei”), egy nyaláb harctéri tudósítás és egy sereg kitüntetés jelzi. Megkapta többi között az ezüst vitézségi érmet (ő volt az egyetlen civil, — akkor még haditudósító — akit ez dekorált, mert ezüst vitézségét csak legénységi állománybeliek kaphattak), a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a kardokkal és a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi szalagon a kardokkal. A háború utolsó évében az akkor megalakult Déli Hírlap felelős szerkesztője és tulajdonosa lett. A Károlyi-forradalom vége és a komün kitörése Bécsben érte, ahová menekülnie kellett. Bécsben mint a bécsi ellenforradalom vezető publicistája működött, majd Szegedre ment, ahol a szegedi nemzeti kormány szolgálatában fejtett ki publicisztikai működést. A komün után Bíró Pál miniszteri tanácsos társaságában irodalmi revüt csinált, az „Új könyv”-et. A lapot Bécsben nyomták és ez volt az első magyar szellemi termék, amelyik bemehetett a megszállott magyar területekre. Bécsben elveszítve minden pénzét, Pestre jött és megszínálta az első európai nivójú hétfői lapot: A Reggel-t.

Ezerkilencszázhuszonkettőben fellépett Tokajban képviselőnek a nemrég elhunyt Maillot Nándor tokaji nagybirtokos hivatalos jelölttel szemben, de az erőszakos választásban alul maradt.

Az aktív politikába 1926 májusában kapcsolódott bele, mikor megválasztották lakóhelyén, a XI. választókerületben törvényhatósági bizottsági tagnak. Mint fővárosi bizottsági tag az üldözöttek és kisebbségek szószólójává szegődött, ő vitte keresztül a komünben elbocsátott tanerők revízióját, ami teljes sikerrel járt. Felzárulását mindenkor komoly, tárgyilagos hang jellemzi.

Ezerkilencszázhuszonhatban ismét fellép Tokajban, Maillot Nándor báró egységspárti képviselővel szemben. A tomboló terrorban minimális többséggel ugyan, de megint az ellenfél győz. De Lázár ekkor már eljegyezte magát a tokaji kerülettel. Első fellépése, tehát nyolc év óta őt tekintették hívei Tokaj képviselőjének. Hozzá fordultak panaszaikkal, ő igyekezett orvosolni sérelmeiket. Most, hogy hivatalosan is övé lett a tokaji mandátum, —

Lázár Miklós képviselő urat illeti a szó:

— Bevallom, hogy egy félnék elfogódottság van bennem, — mondja nagyon komolyan, szinte ünnepélyesen — mert érzem, hogy bár csak egy lépés az újságírói karzatról az ülésterembe, mégis nagy utat kell megtennem.

— Én nem ebben a parlamenti világban nevelkedtem, hanem a régiben, ahová a képviselők nagyrészt ünneplőruhában jártak. Azoknak, akik politikai ideáljaink voltak, legnagyobb része a temetőben van. A baloldaltól, amelyhez, mióta eszemet tudom, tartoztam lélekben, elmentek a régi vezérek: Andrássy Gyula, Vázsonyi Vilmos, Déry Zoltán, — aki legjobb barátom volt és a sors különös rendeltetése folytán én találtam meg a háborúban a holttestét a galíciai Zegawa faluban — Justh Gyula, Holló Lajos, Bartha Miklós, Szederkényi Nándor, Bizony Ákos és egy egész sereg elmult név, amelyhez a tisztelet, a hála és a rajongás elmulthatatlan emlékei fűznek.

— Ezért is megyek be szomorúan a Házba, mert a gondolataim nem a jelenben, hanem a közelmúltban járnak és lehetetlen nem azon merengennem, hogy több barátom van a halottak, mint az élők között. A mai képviselők között pártkülönbség nélkül sokan vannak, akikhez gyermekkori barátság fűz. Képviselőtársaim közül a legrégebben ismerem Plathy Györgyöt, aki még az egykori nagy Függetlenségi párthoz tartozott, Bródy Ernőt, Pakots Józsefet, aki már ismert hírlapíró volt a Magyar Hírlapnál, amikor én oda mint tizenhétéves ifjú beszegődtem, Friedrich Istvánt, a kárpáti téli háborúból mint Szurmay Sándor tábornok vitéz és zseniális parancsörtsíztjét, Kun Bélát, Hódmezővásárhely követét, még debreceni jogászkorából, Kállay Miklós kereskedelmi államtitkárral együtt golyóztam Nyiregyházaán a főispáni palota előtti parkban, Gömbös Gyula honvédelmi minisztert a szegedi ellenforradalomban ismertem meg. Gál Jenő huszonegy év előtt védett az első sajtóperemben, amelyben fel is mentettek, még a koalíció idejéből, mint a legdaliásabb Kossuth-párti képviselő él emlékezetemben Nagy Emil alakja. Baracs Marcell az atyámnak is jóbarátja volt és az életben bármily baj ért, tőle kértem mindig tanácsot. Sándor Pál is mindig megtisztelt jóságos atyai gondoskodásával, — az ő házában lakom három éve — Rassay Károllyal négy-öt év előtt

melegedtiünk össze, az utóbbi időben teljesen az ő vezetésének rendeltém alá magamat, mert őt tartom az ország egyik legnagyobb államférfiúi tehetségének. A miniszterelnök úrral 1917-ben egy kommandónál szolgáltam Marosvásárhelyen, Wild József volt képviselő, a Margitsziget vezérigazgatója, egykori vezérkari kapitány parancsnoksága alatt. Ott szolgált egyébként Huszár Károly volt miniszterelnök, jelenleg a Társadalombiztosító elnöke, mint egyszerű őrmester. Ugron Gábert főispánkora óta ismerem és minden politikán kívül nagyon szeretem. Még fel tudnék sorolni vagy ötven nevet a bal- és jobboldalról, akikhez egy hosszú, testet-lelket őrölő újságírópálya baráti emlékei kapcsolnak. Pedig nem vagyok barát-közö természetű ember, az utolsó öt-hat évben elmaradtam a pesti társaságokból, klubokból, egyesületekből és kaszinókból, otthon élek, sokat olvasok és tanulok.

Természetesen — folytatja — a képviselőség nem változtat semmit elveimen és világfelfogásomon. Ugyanaz leszek, mint akit a nagyközönség A Reggel vezércikkein át ismert meg: elfogulatlan, szókimondó bírálója a közállapotnak.

— Ki az újságíróideálja?

— Bartha Miklós — felelte habozás nélkül.

— Milyen fontosabb országos problémákkal óhajt foglalkozni képviselő úr a parlamentben?

— Egyelőre főképpen hegyaljai ügyekkel kívánok foglalkozni, miután ez a kérdés nem tűr halasztást, mert olyan pusztulás, olyan nyomor, olyan szegénység van ezen a vidéken, ami, ha nem jön gyors segítség, katasztrófával fenyeget. A hegyaljai néptől kaptam a mandátumomat és tudom, hogy ez milyen súlyos, egész élet munkáját igénylő kötelezettséggel jár.

Bücsúzásnál elmondta Lázár, hogy a sok programbeszédétől erős hangszáלבántalmakat kapott.

Abban a reményben távoztam, hogy legközelebbi interpellációjára rendbe jönnek a rosszalgó hangszálabak. Ez nagyon fontos. A t. Házban nagyot kell kiáltani manapság egy ellenzékinek, hogy a hangja ne süket fülekre találjon...

HESZ FERENC

Farsang a városházán

Fábrián (társaihoz): Mi nem táncoltatjuk meg egy kicsit?!

Károly, a néhai Kristály-kávéház főura, aki, bár meglehetősen gyakorlata van a felírásban, nem tudja, hová kell azt felírni, hogy mostanában olyan csődtömegesen látogatják a pesti kávéházakat.

Az „Azra” körül

A Kamara-Színház a közeljövőben Szép Ernő „Azra” című színművét tűzi műsorára. Hevesi Sándor, úgy látszik, azraelitákkal könnyít a lelkiismeretén, ha már a világhírű izraelita szerzőktől nem adhat darabot.

A kis Magda azt mondja a papájának, aki útépitéssel foglalkozik:

— Papa, azt olvasom az újságban, hogy egy szenzációs útleírás jelent meg.

— Hát már a tizenöt százalékot is sokallják?! — riad fel a vállalkozó.

Válópör

X. asszony válókeresetét tárgyalja a bíró. Egy harminc év körüli, csinos barna nő tanunak van beidévezve.

— Azt állítja X-né, — mondja a bíró — hogy ön meg nem engedett viszonyban élt az ő férjével.

A hölgy kissé elpirul:

— Bocsanat, bíró úr, itt tévedés van a dologban. Én tudniillik megengedtem.

Kedves Borsszem Jankó!

Az egyik biztosító intézet titkára egy vidéki kereskedőt nagyobb összegű balesetbiztosításra igyekszik rábeszélni.

— Rendkívül előnyösek a feltételeink — mondja.

— Halljuk, mi azok az előnyök?

— Hát, mondjuk, elüti egy autó és levágja az egyik karját, kap negyvenezer pengőt.

— No és ha mind a két karomat elvesztem?

— Ez esetben százezer pengőt fizetünk.

— És ha elvágja egyik lábamat is?

— Akkor kétszázezer pengőt térítünk

— Végül, ha mind a két kezemet és mind a két lábamat elvesztem?

— Mit mondjak?... Akkor ön lesz a legszerencsésebb ember a világon!

Hittan és számtan

A kis Mónitól azt kérdezi a hittanórán a tanító:

— Mi történik akkor, ha a tízparancsolatból egyet megszegünk?

— Akkor marad kilenc, — hangzik az okos felelet.

A „Nyugalmas otthon” hotelben

A szállótulajdonos: Nem értem, mért szaladt el az a pasas... Hiszen nálam úgy érezheti magát a vendég, mintha csak otthon volna.

„Boldog vagyok, hogy ismét magyarul játszhatom“ —

mondja

Beregi Oszkár,

aki fehér hajjal is a pesti

Júliák Rómeója marad

Bécsben egyszer a tönk szélén állott egy színház. A Volkstheater. Bernauer igazgató ekkor a bécsi közönség előtt is népszerű művészhez, Beregi Oszkár-hoz fordult és megkérte, hogy lépjen fel nála.

— Kérem, — felelte volna erre minden valamire való sztár — lehet beszélni a dolgról, az a kérdés, mit fizet?

Beregi nem kérdezett semmit, hanem szó nélkül belecsapott az igazgató tenyerébe. Hónapokig úgyszólván ingyen játszott, de 200 előadásig vitte az „Utolsó fátyol” című darabot és megmentette a színházat.

Pesten az utóbbi időben a legválságosabb helyzetbe került egy régi, szépmultú színház: a Magyar Színház.

Ide-oda hánykolódott a színházi dekonjunktúra habjain és már-már úgy látszott, hogy az új gazdák nem tudnak megbirkózni a régi gazdák kezén tönkrement színház talpraállításával.

Ekkor egy mentőötletük támadt: Fedák Sári.

De hátha már a nagy és méltán népszerű művésznő se tud segíteni. Ekkor a színház egyik igazgatójának eszébe jutott Beregi Oszkár.

Őt kellene hazahívni.

Hazahívták.

Beregi, mikor meghallotta, miről van szó, azonnal vonatra ült és jött Pestre.

A színház kapuján, a két nagy magyar művész, Fedák és Beregi fellépése óta, minden este kint van a tábla.

A premiér után beszélgettem Beregi Oszkárral.

Olyan szerényen beszélt, mint egy kezdő kis színész:

— Boldog volnék, ha valami kis részem nekem is volna a színház rég óhajtott sikerében. Rácz György igazgató úr, aki a legkorrektebb és legtisztább szándékú dzsentlmen, igazán megérdemli, hogy visszatérüljön neki mindaz, amit

egy régi, híres színháznak és a színház kitűnő tagjainak exisztenciája érdekében áldozott.

— Milyen érzésekkel lépett ismét magyar színpadra? — kérdeztem.

— Kifejezhetetlenül boldog vagyok, hogy tíz végtelen hosszúnak tűnő év után ismét magyarul játszhatom. Hiszen ezalatt az idő alatt csak az elszakított területeken beszélhettem a színpadon magyar nyelven. Nagy öröm számomra, hogy magyar történelmi alakot vihettem színpadra a rég várt hazatérés utáni első fellépésem alkalmával. Jólesik látnom és éreznem, hogy még nem felejtettek el. Külön boldogság számomra, hogy Fedák Sárival és Hegedüs Gyulával, a magyar színjátszásnak ezzel a két büszkeségével játszhatom együtt.

— Mik a legközelebbi tervei?

— A Magyar Színház igazgatóságától teszem függővé elhatározásomat. Mindaddig nem döntök semmilyen irányban, amíg szükségük van rám.

— No, de önnek speciális szerepek kellene. Tudnak a magánszínházak ilyeneket adni? Hiszen végeredményben mégis csak a klasszikus szerepkör a terrénuma.

Beregi Oszkár elgondolkozva néz maga elé:

— Hát bizony legszívesebben klasszikusokat játszanék — mondja csendesen.

— Majd talán vidéken hozzájutok ezekhez is... több meghívást kaptam vidéki városokba, de egyelőre a Magyar Színháztól függnek a dolgok.

Közben este lesz, mennie kell a színházba. Együtt megyünk. Az uccára érve, két csinos fiatal nő jön velünk szembe.

— A Beregi... — sugja az egyik. A másik erre gyorsan előkap egy noteszt és Beregi elé tartja:

— Egy autogrammot...

A másik is kér. Az is kap. Rajongva nézik Beregit, miközben az autogrammot írja.

Nem lehetnek többek tizennyolc-húsz évesnél.

Szóval nyolc-tíz évesek lehettek, mikor Beregi Oszkár Rómeót játszotta Pesten a Nemzetiben.

Ezek a kislányok tehát nem is láthatták őt játszani annakidején, legfeljebb a nővérük vagy a mamájuk beszélt nekik róla.

Mégis milyen rajongás van a szemükben, ahogy nézik „a Beregi”-t.

Beregi Oszkárba szerelmesnek lenni, úgy látszik, tradíció a lányos pesti családoknál.

Kipirulva köszönik az autogrammot és mennek.

Beregi Oszkár udvariasan megemeli a kalapját.

A haja már egészen fehér.

A két lány visszanez.

Hiába, Beregi Oszkár fehér hajjal is a pesti Júliák Rómeója maradt...

H. F.

„A Reggel” és a „Jankó”

Szerkesztőnk melegen gratulált a kitűnő Lázár Miklósnak tokaji diadala alkalmából.

— És mond, Miklós, — kérdezte — a parlamentben is csak hétfőn fogsz megjelenni?

Schober kancellár

Wien

Nem kell úgy henevni. Nekünk is van egy Schoberünk. Majd meglátják, mit tud, ha még tíz évig kibőjtöli Bethlent.

Nemzeti Jegybank

Hágai apróhirdetés

Vagyontalan optánszal szívesen cserél vagyonosnak mondott hadikölcsöntulajdonos.

Bökversike

Laikus- és pap-aggály

A fertőző papagáj.

Mi volt ó-korban a gálya,

Ma az ember papagája?

Veszedelem és ragály...

Oh te szörnyű papagáj!

De a fejem minék fájjon,

Mikor nincs is papagájom!

Vass, a sajtó meg a lámpa

Vass József miniszter az újságírók újévi üdvözlétére adott gyönyörű válaszában azt mondta, hogy a sajtó olyan, mint a lámpa. Így került össze Vass meg a lámpa. A lámpa és Vass. Csak aztán a végén lámpavas ne legyen a sajtó sorsa!

Bazárban

— Hogy ez a baba? — kérdezi egy tizennyolc éves lány.

— Ötven pengő, kérem.

— Annyit nem adok. Száz pengőért, amit én kapok, egy eleven babám is lehet.

Sorsjegy-vicc

Rövid jelenet a kávéházban.

Ügynök: Tessék venni egy sorsjegyet.

Vendég (dühösen): Hagyjon békén, én nem akarok nyerni.

Ügynök: Van kérem olyan is, amelyik nem nyer.

Egy hágai fotóriporter,

aki leghamarabb levette a lábukról a diplomatákat.

Izenet a szenvedőknek

**Reuma bánt, csúsz vagy köszvény,
Gyógyuláshoz nincs más ösvény,
Csupán Pöstyén.**

**Nincs betegség-diktatúra,
Elég egy pár heti kúra,
S ép vagy újra.**

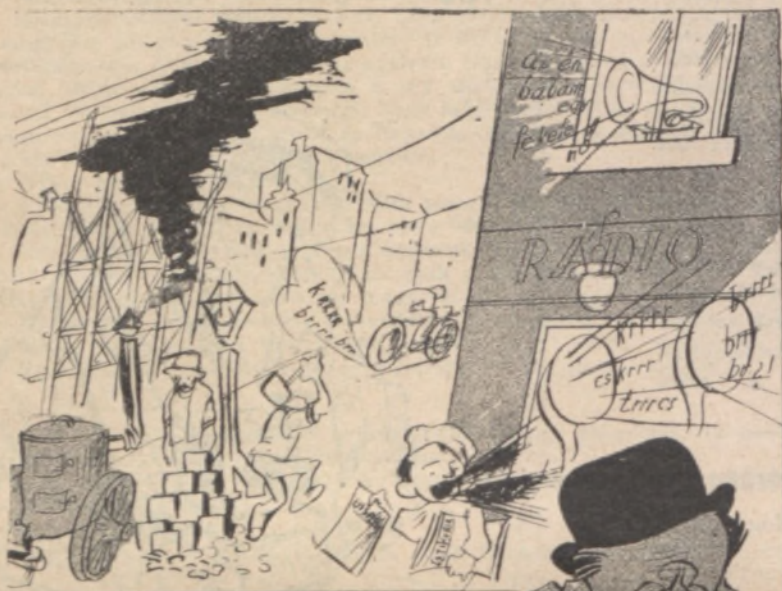
Bőség a szükségben

— A főváros szellemi szükségmunka-akcióját tulajdonképpen szellemi bőségmunkának kéne nevezni.

— Miért?

— Mert hallom, hogy négyszáz szellemi szükségmunkára kilencezren jelentkeztek.

Pest és a hangosfilm

Pesti polgár: És még ebben a városban kell hangosfilm?

Történet Sebestyén Gézáról, akinek fáj minden kifizetésű tagja

Sebestyén Gézának panaszkodik egyik színésze, hogy milyen kis pénzekért kell nála játszania.

— Na, ne sírjon, — vágott közbe Sebestyén — elsejétől kezdve nagyobb pénzeket fog kapni.

— Ó, — hálálkodott a színész.

— Azonnal intézkedem is a maga ügyében, — szolt Sebestyén és felvette a házi telefon kagylóját:

— Halló, pénztáros úr? Kérem X úr gázsiját elsejétől kezdve az újonnan kibocsátott két- és ötpengős pénznemekben fizessék ki, mert ép most panaszkodik, hogy állandóan kis pénzeket kap.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Ügy-e, mondtam? Ez is csak Pütkösti királyság volt.

RELLE PAL

Borsszemek

Csak a nő ember tudja, hogy a hozomány háborús befektetés.

*

Van egy katedra, amelyet csak nővel szabadna betölteni: a kor-bonctan.

*

Legpogányabb vallás az ügyvédvallás, mert annak emberáldozata is van.

*

1919 óta Magyarország végkép kiábrándult a Deák-szerelmből?

*

Becsületsértés-e, ha egy nőről azt állítják, hogy ss hírű? (Ss a teológiai irodalomban sanctissimát jelent.)

*

A prohibíciók egy amerikai városban pincért választottak meg polgármesterré, mert borralalóbból nyitott tejszarnokot.

Miért hagytam ott a Magyar Színházat?

Elmondja: Pünkösti Andor

Bálványok leomlása idején ki veszi észre, hogy egy kis tanagraszobor összerörik. Jessner és Herterich távozása idején ki törődik azzal a csekélységgel, hogy egy fiatalember, aki két hónap előtt a legnagyobb lelkesedéssel feszült munkába, távozik a Magyar Színház éléről. A közönséget csak egyetlenegy tény érdekelheti, hogy a Magyar Színház kapuján minden este ott van a „Minden jegy elkelt” tábla.

A fiatalembert egy tény érdekelheti, hogy a Magyar Színház kapujára ezt a táblát ő varázsolta fel.

A bíró legyen mindig igazságos. Álljon ide az a fiatalember és adjon számot, hogy két hónap alatt dolgozott-e, csinált-e, alkotott-e valamit. Ez az alkotás nem túlságosan nagy, hisz összesen két hónap munkáját öleli fel. De pontokba foglalható.

1. Megcsinálta az első magyar expressionista előadást, Hasenclever vigjátékát és ezt az előadást huszonötödik előadásáig vitte.

2. Bemutatta a legfinomabb francia vigjátékot, Achard komédiáját, amelyik ugyan nem fogta meg a budapesti kö-

gét vegye át: Fedák Sárít, a drámai színésznőt.

8. Színházat teremtett ott, ahol csak kétségbeesés volt.

9. Felfedezett egy fiatal színésznőt, aki előtt igen nagy jövő áll: Ákos Erzsit és egy egész csomó fiatal színészből bizonyította, hogy az arriváltakhoz méltó tehetségek.

10. Technikailag a legszerényebb eszközökkel is erejéhez mérten modernizálta a Wesselényi ucai színházat, közönséget teremtett és megteremtette a legfontosabbat, a színházi szellemet.

Igy beszélnek a fiatalemberről, ha nem saját magam, hanem Pünkösti Andor volnék.

De most kissé rezignáltabban meg kell állapítanom, hogy nem tudtam százszázalékosan keresztülvinni az akaratomat, nem hiszem, hogy ez bárkinek a rosszakarátán mult volna, mert rosszakaratot nem tételezek fel senkiről sem, legyen az illető Talpig úriember vagy Fajankó, de meggyőződésem szerint csakis az az autó nyerheti meg a versenyt, ahol egyetlenegy kéz fogja a volánt s a többi kezek nyugodtan ülnek és kihajolva nem piszkálják a kerekeket, hogy a fordulónál defekt következzék be.

Elég fiatal vagyok még, hogy megtanuljam a leckét.

zönséget, de szükség esetén a balsiker okait, amelyek rajta kívül állnak, részletesen tárhatja fel.

3. Kovács Kálmán drámájával felvarázsolta a Magyar Színház egére egy olyan sikert, amelyet bármelyik színház megírígyelhet.

4. Márai Sándor személyében bemutatta a magyar közönségnek a legfinomabb tollú magyar színpadi fordítót.

5. Vaszary Jánosról bizonyította, hogy a legkiválóbb német rendezőkkel felveszi a versenyt.

6. Hazahozta Beregit.

7. Felfedezett egy színésznőt, aki még csak most indul el a pályáján, hogy a Csillag Terézek és Blaha Lujzák öröksé-

Optánsok és hadikárosultak

Akik hadikölcsönös gyűlölettel néznek farkasszemet

A BORSSZEM JANKÓ nyílttete

I.

Tőzsdéseket, akik a heti rendezéskor *darabhiányban* szenvednek, készséggel kisegíti

a *Budapesti Színigazgatók Szövetsége*

II.

Azt a csinos, kissé kacér *optánst*, akit a villamoson a hágai megegyezésre figyelmeztettem, kérdezi diszkrét szom-

szédja, vajjon a párizsi tárgyalás után közelebbi ismerkedés lehetséges-e? Választ „Nem élhetek hadikölcsön-valorizáció nélkül” jelígre kérek.

III.

Beavatott Forrás nevű egységspárti adófogyasztót figyelmeztetem, hogy ha engem még egyszer defetistának nevez, jogában áll visszaadni nekem azt a pénzt, amivel én járulok hozzá közadókban Beavatott Forrás táplálásához.

Rassay Károly

Maga csak tudja Intim Szíriusz,

millen idők várhatók mostanában?

— Honne, honne! Párizs felől, a hágai vihar elvonulása után, újabb élénk becsapódások és félhivatalos kimagyarázások várhatók. Ezeknek hatása alatt Magyarországon lassanként oszladozni kezd az egységes benyomás, annyira, hogy egyes egységspártiak kétségespártiakká lesznek. A művelt középosztály anyagi helyzetét kedvezően befolyásoló havazás a februári házbérgondok sötét felhőjét átmenetileg eloszlatja. A növekvő hideg miatt sok lábfagyás lesz, de a magas kamatláb csak alig észrevehető fagyatkozást szenved.

Prognózis: Előreláthatóan borus idő a hadikölcsöntulajdonosok régiójában, számszoros viharos beszéddel és falrahányt borsóval.

BORSSZEM JANKÓ A SZÍNHÁZBAN

Szomorý Dezső

legszívesebben rázárta volna az ajtót Takáts Alicera is, mint Bodnár Lujzára, hogy ne mehessen el tőle

„Nagy zenekarom szabadságolva, csak mandolinomat pengetem házi használatra, ha szabad...” — mondja Szomorý Dezső a Párizsi regény-ben.

Ez jutott eszembe, mikor új darabjának, a Takáts Alicenak próbáján fölkerestem a színpadnak ezt az évek óta hallgató, illusztris művészt.

A nagy zenekar szabadságolva...

De miért, mikor úgy hiányzik ez a csodálatos orkeszter a múltó színpadi dzsessz mai hangzavarában?

S amikor úgy hiányzik Szomorýnak is, mert mint egy más alkalommal mondja: „Még megírnám királydrámáim teljes sorozatát, álmódó! A habsburgbeliekhez II. Ferenc császárt, két részben négy-négy felvonással, az elsőben Martinovicssal, a másodikban azzal a szegény kis bogárral, aki egy sas tollából hullott ki s aki a reichstadi herceg volt...”

Mikor a Vigszínház társalgójában erre az ígéretére emlékeztettem Szomorý Dezsőt, így válaszolt:

— Igen, szeretném még megírni ezeket, mint ahogy megírnám még II. Lajos királyom testvérdrámáit is, II. Ulászlót és János királyt s mint ahogy még régebbi korokba visszamenve, a Sába királynője után, ami már készen van, megírnám még Pál apostolt és Johannát, a nópát is.

— És miért nem írja meg ezeket?

De Szomorý Dezső válasz helyett a Takáts Alicera tereli a szót.

— Fáj a szívem ezért a Takáts Aliceért, hogy ki kell adni a kezemből. Legszívesebben rázártam volna az ajtót, mint a Bodnár Lujzára, mely darabomat alkalmasint nem is fogom kiadni a kezemből sose. Otthon őrzöm ezt a Bodnár Lujzát toronyszombámba zárva. Mostanában kint lakom a Szigeten, de időnként haza szoktam menni, árva sütőuccai lakásomra, meglátogatni.

Különködésnek lehetne vélni Szomorý szavait, ha nem volna ismeretes róla, hogy valóban az a ritka művész, aki műveit magáért az írásért írja. Nem gondolkotásainál pénzre, tantiémre.

— Még ma is pirulok, — mondja — ha valami írásomért pénzt kapok.

— Tehát ezek szerint talán bánja is, hogy a Takáts Alicet kiadta a kezéből és hogy az színre került? — kérdem.

— Most már örömöm telik benne, — feleli — de azt hiszem, ezt legfőképpen

Gombaszögi Frída csodálatos művészetének köszönhetem, aki úgy hozta ki darabom szépségeit, ahogy az bennem élt.

A próba megkezdődik. Szomorj Dezső bemegy a színpadra. Az interjunak vége.

A premiéren a nagy sikert látva, elgondoltam, hogy milyen rossz napjai lesznek Szomorjnak. Hogy fog dőlni a tantiém. Már pedig, mint mondta, pirul, ha pénzt kap műveier. Nagy tisztelője vagyok Szomorj Dezsőnek s nagyon szívesen megkímélném őt a tantiém felvételével járó pirulásoktól. Felvennem helyette. Én nem vagyok szégyenlős természetű.

—szf—

Egy magyar író

aki jól szituált helyzetére való tekintettel a Baumgarten-díjból kimaradt.

„Takáts Alice”

A „Fészek”-ben azt tudokalja az egyik festő, milyen a Szomorj Dezső új darabja. Azt feleli egy író:

— A Takáts-művészet remeke.

Egy kis pletykát, ah Jankó, ne legyen oly fajankó!

— Na és a pletyka?

— Már mondom. Tehát: a kis művésznőnek mostanában egy ügyvéd a vőlegénye. A művésznőnek a multkor valami pöre akadt, természetes tehát, hogy az ügyvéd-vőlegényt kérte fel a védelemre. A tárgyalás után a művésznő sugárzó arccal állított be a színházba.

— Képzeljétek, — ujságolta a kollégáknak — megnyertem a pert.

— Ne mondd!

— De bizony, felmentettek. A vőlegényem egy remek védőbeszédben bizonyította be az ártatlanságomat.

— Hiába, az ügyvédek a legvalószínűtlenebb dolgokat is be tudják bizonyítani — jegyezte meg epésen az egyik kolléga.

A Kamaraszínház újdonsága

Minden ellenkező hírral szemben jelentjük, hogy Szép Ernő új színművének hősnője nem azraelita.

Egy színházi ujság hirdetéseiből

Magyar Színházi igazgatás után a szerkesztőségben találkozunk.

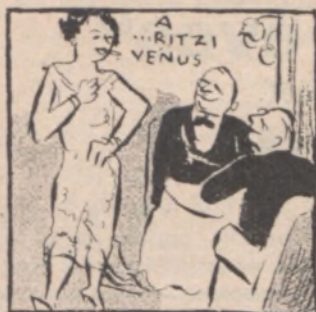
Két színházi töprengés

I.

— Vajjon Fedák Sári az „Álomkirálynő” szerencsésének Kovácsa?

II.

— Vajjon hány művészeti igazgatót ér még baleset a Tordai hasadéknban?

A hét műsora

REB MENÁCHEM CICESZBEISZER SZÖRNYŰ ÁTKOZÓDÁSAI

— O Primo de Rivera oroság sorsára jösson o te hojodon leányod: o katonatiszt orak boktassák el ütet!

— Abbul a pénz-bül tartsd el o családodat, amennyivel nem emelték fül o házbért!

— Szerzödéssel gorontálja teneked o

Magyar Színház o te művészi főggetlenségedet!

— Ledjen neked edj csüendes filmed és hozzá edj hangos társad!

— Obbon o nadj fájdalmodban, hodj levágták o papagájodat, vigasztalja meg téged oz o pozitív todat, hodj tovább is edjütt lakhatsz oz anyósoddal!

— Ledjen neked nehéz o füldreform!

Az évnegyed legjobb vicce

Illetékes helyen elhatározták, hogy nem emelik a házbért.

Az „Esti Kurir” papirkosarából

Hága után Páris,
Örvendezünk máris.
Mi lesz ehhez képest
Hága után Bépest?

A spanyol király hangulata Riverára való utazása után, mint látjuk, primo, primisszimó!

„Béla, aki 26 éves“

nyilatkozik a szerzőjéről

Írta: Mihály István

— Szerzőm, *Mihály István*, Budapesten született, a hírek szerint egészen kis korában. Mint hallom, még egy éves sem volt, amikor meglátta a napvilágot. Az óvodában leérettségizvén, az elemi iskolába került, ahol megtanult olvasni. Írásra is tanították, de írni — jóbarátai szerint — még ma sem tud. Bizonyára e fogyatékoságának köszönheti, hogy az írói pályára került. Megelőzőleg bankhivatalnok volt és szorgalmasan gyártotta az irodai órák alatt a *Borsszem Jankónak* a humoreszkeket, melyek hetenként pontosan meg is jelentek nevezett lap — papírkosarában. Sokáig várta hiába a szerkesztői üzenetek között: „*M. I. Budapest. Ön második Molnár Ferenc. Kéziratát elragadtatással közöltük.*” Végre egy alkalommal *Molnár Jenő dr.*, a *Jankó* kitűnő szerkesztője, szórazottságból lekötölte egyik szüleményét és az ambiciózus ifjút nem lehetett többé az irodalomról levakarni. Félvásznon *Shakespeareba* kötött *Molièrenek* érezte magát a 19 éves *Mihály István*, mikor először meglátta nevét nyomtatásban. Egy hónapon belül szakított a bankkal és mindenféle nyugdíjas, polgári foglalkozással. A menthetetlenül romantikus lélek lírai költőnek érezte magát, természetes tehát, hogy kabarétréfákat és kuplékat írt. Ezidőből származik a „*Na és!*” című örökbecsű darabja és a „*Czeijzler úr, a macskabajsú Czeijzler úr*” címezű slágergyártási műremeke is. Később filmfeliratokat írt s e feliratokkal állítólag új iskolát csinált. Ez iskolája túl jól sikerült, annyira, hogy a végén olcsóbb árakkal legyőzték a tulajdon epigonjai, akik... No, de hagyjuk ezt. A filmszakma hálátlansága még a jövőben is sokáig fájó pontja marad szerzőm életének

Pedig nincs igaza. Ezt én mondom, a „*Béla, aki 26 éves*”, aki ennek köszönhetem születésemet.

Már azelőtt is gyakran bujkáltam szerzőm fejében. Nógattam, buzdítottam, kínóztam. Rátörtem hajnalban és nyugtalanítottam az éjszakáit. De hiába. Szerzőmnek a sok és könnyű kereset kellett, a kétszázak és négyszázak az oda-firkantott feliratokért. Mert szerette a nagy életet, a 70 HP-és autót, amit hónapszámra bérelt és minimális igénye volt, hogy szép feleségével, mint egy princ, utazza be fél Európát.

De hála Istennek, változott a sorsa. s elmaradtak a kétszázak és négyszázak és elmaradt az autó, a könnyelmű fiatalság és a könnyű vidámságok a szívéből. Szétnézett és az életre eszmélt. És most nyáron egy kis dunamenti faluban letörten és vezekelve, egy havi munka félbolond lázában a világra hozott. Végre megszülethettem!

Ma 40 napos vagyok. Közérzetem és kasszaraportom kielégítő és jó egészségben közeledek második jubileumom, az 50. előadás felé.

Fületlen gomb

— Hogy mondanád te egy szóval, hogy Bethlen olyan ügyesen eltüntette a reparációt?

— Mondd meg, ha tudod.

— Reparacionalizálás.

Tokaj után

— Mit mondott Fenyő Miksa, mikor kisebbségben maradt a tokaji választáson?

— Mint nemes lélek csak ezt mondhatta: *Ite Miksa est.*

És ezt türi a belügyminiszter úr?

Egy felháborodott apa aláírással a következő sorokat kaptuk:

„Kedves Borsszem Jankó! Meglepetéssel és fájdalommal olvasom a lapokban, hogy az utóbbi napokban több ezer *Rimát* exportáltak hazánkból. Kérdezem a t. belügyminiszter urat: meddig türi még a tőzsde erkölcstelen üzemeit? Nem volt elég már a szégyenből, amit nevezettek tömeges kivitele eddig is okozott? Le a tőzsdei destrukcióval!”

TÁVIRAT
PRIMO DE RIVERA
MADRID

Ejnye, ejnye, hogy történhetett ez?
Lássa, velem az ilyesmi nem fordulhat elő.
BETHLEN

A moszkvai áruház

Két kereskedő beszélget:

— Hallotta? Moszkvában óriási áruház épül, olyan nagy, amilyen nincs egész Európában, még Amerikában sem.

— Na és hány alkalmazott kell egy ilyen áruházhoz?

— Semmi hány, — csak egy.

— Ne mondja! Egy kiszolgáló annak a rengeteg vevőnek? És hogy csinálják ezt Moszkvában?

— Úgy, hogy ez az egyetlen alkalmazott odaáll az áruház bejáratához és mindenkinek, aki vásárolni akar, azt mondja: „Semmiféle áru nincs raktáron.”

A Miss Hungária-választás

egyik komoly jelöltje, aki a zsűri igazságtalansága folytán kibukott.

A nagy globetrotter

Egyszer Pesten van,
Majd Genfbe hág át,
Most is megjárta
A híres Hágát.

Egy családapa levele

Kedves Borsszem Jankó! Nagy örömmel olvasom Bethlen István gróf kijelentései között, hogy a hágai egyezmény után fölveendő kölcsönt csak produktív célokra lehet felhasználni. Úgy van, éljen, éljen! Ezen az alapon föltétlenül számítok én, illetve a feleségem annak a kölcsönnek egy szerény hányadára. Ném ugyanis a mult héten ismét ikreket produkált. Ezennel bejelentem jogigényemet. Szíves üdvözzellet *Produk Tivadar*.

Az Andrassy-úti divatüzletben

Komlós Sándor, a jőnevű Andrassy úti divatkereskedő egy tönkrement pesti vezérigazgatóról beszélget egyik ismerősével.

— Szerencsés ember az, — mondja.

— Miért? — kérdi az ismerős.

— Annyira tönkrement, hogy csak egy ruhája maradt, ami éppen rajta volt.

— Na hallja, hol itt a szerencse?

— Ott, — felelte Komlós — hogy az a ruha pont egy Komlós-féle ruha volt.

Az új Noé

— Rövid mese felnőtteknek —

Amikor a föld népe nagyon elromlott, az Úristen elhatározta, hogy új özönvizet küld a földre és elmossa a sok becstelenséget s gonoszságot.

Élt ebben az időben egy nagyon ájtatos és derék kereskedő, Ávek mester. Az egyetlen becsületes a sok haramia között. Az égi hatalom őt szemelte ki, hogy ennek az új özönvíznek a Noéja legyen. Ávek mester egyszer álmában angyalt látott, angyalt, aki parancsoló szóval hirdette az Úr akaratát:

— Új özönvíz jön a földre és elsöpör mindent. Te vagy az egyetlen, aki megmenekülsz, benned fog folytatódni az emberiség. Építs egy nagy bárkát. Vedd magadhoz ifjú nődet. Továbbá mindenféle fajta állatot párjával.

Ávek mester felébredvén, megépítette a nagy bárkát és elhelyezte benne az állatokat. Aztán mondá ifjú feleségének:

— Új özönvíz jön a földre és elsöpör mindent, Te meg én, csak mi ketten menekülünk meg, hogy bennünk folytatódjék az emberiség.

Mire az ifjú nő elgondolkozva felelte:

— Biztonság okáért vigyük magunkkal a könyvelőt is.

Farsangi tragédia

Egy táncmestertől, aki nagyon el van kámpicsorodva, azt kérdi a kollégája:

— Na, mi történt veled?

— Kérlek, ez a pehh! A jelmezbálatam bezárták, a jelmeztelen bálért meg engem zártak be.

UJSÁGOT ÍROK ...

A szatmári ügyészségre tizenkét zordontekintetű cigányt kísértek be a csendőrök. Az volt ellenük a vád, hogy meggyilkoltak egy falusi kocsmáros. Párosával voltak összeláncolva a terheltek. Elöl is csendőr, hátul is csendőr, kétoldalt is csendőr. Az ügyész előszobájában leoldják róluk a láncokat. Mikor az utolsó párról leveszik a béklyót, az egyik cigány tisztességtudóan köszön:

— Isten áldja meg az őrmester urat.

— Isten áldjon meg, Jóska. Köszönjük a szívességedet.

— Jó szívvel, máskor is.

Tíz perc múlva egy ijedt hivatalszolgá visszahozza a cigányt.

— Meg akart szökni a more — jelenti líhegve.

Az őrmester kacag:

— Nem szökik az, csak nincs már rá szükség. Csak azért hoztuk be, hogy a tizenegyedik cigányt legyen kihez kötni.

Az ujságolvasó nyilván emlékszik még jól Reinitz Jakabnak, a hatszoros rablógyilkossággal vádolt szatmári kereskedőnek nevére, aki ellen Romániában és Csehszlovákiában egyszerre folyt a bűnvádi eljárás.

Egy ízben Csehszlovákia kikérte Romániától tíz napra, nyomozás céljából. A román hatóságok kiadták és minthogy lapom olvasóit főltőbb érdekelték a Reinitz-ügy fejleményei, én is Kassára utaztam városunk világhírűvé lett fiával.

A kassai kollégák természetesen nagy szenzációt csináltak belőle, hogy Reinitz Jakabot Kassára hozták, hogy ott büntársaival: Demjanovicssal, Bodnárral és Demjással szembesítsék. Kedves figyelemből azt is megírták, hogy Reinitz Jakabbal együtt megérkezett Dénes Sándor szatmári szerkesztő is.

Kassa valóságos Reinitz-lázban volt. Mindenki várta: megtörik-e végre Reinitz? A kávéházakban egyebet sem lehetett hallani, csak Reinitz nevét.

— Ma még tartja magát...

— Majd ha szembesítik...

— Majd ha mindent a szemébe mond az a Demjanovics, az a Bodnár meg az a harmadik, az a hogysis hívják... igen, az a Dénes...

Összepakoltam és hazautaztam.

(Szatmár.)

Dénes Sándor

— Megbolondultál, Manó?... A legedesebb álmomból versz föl.

— Csak azért, hogy bevedd az altatóport, amit a doktor rendelt.

Kedves Borsszem Jankó!

Dénes Oszkárnak azt mondja egyik sportbarátja:

— Olvasom, hogy Korzikában gól után előkapják a játékosok a revolvereiket és örömlükben a levegőbe lőnek.

— Nálunk ez pont fordítva van, — mondja Dénes Oszkár.

— Hogy-hogy?

— Nálunk gól előtt szoktak a levegőbe lőni, ahelyett, hogy a kapuba lőnék a labdát.

Névmagyarosítás

Kedves Borsszem Jankó! A vörös Hosenstingl Éliás egy két hamis bukás révén meggazdagodott. Szeretett volna pontot tenni a sötét mult után és első sorban is — ez divatos pár esztendő óta — kikeresztelkedett. Azután névváltoztatás iránt kérvényt nyújtott be a belügyminisztériumhoz. A történelmi zamatú Etelközy nevet akarta fölvenni. Elutasították. Ügyvédjéhez fordult, aki azt tanácsolta neki, próbálkozzon még egy másik névvel, legyen például Csalóközy.

Egy kis ornithológia

— Anyuka, mért mondtad, hogy az irodakisasszony jómádár?

— Mert úgy veszem észre, hogy bagolyhiten él az apáddal.

Ájándék lónak nézd a fogát

Ez a mondás az ujságíróktól ered: A szabadjegyre mindig ráfizet az ember.

Ezt a szomorú igazságot pedig a főváros demonstrálja: Minden ajándékra, amit a főváros kap, milliőkat fizetnek rá a polgárok.

A Magyar Színházban

az igazgatók lába alatt inog a talaj. Földrengés-szakértők megállapították, hogy a folytonos (ki)lökések következtében hasadéki támadt a műintézet fundamentumában. A hasadéki feltűnően hasonlít a Tordai hasadékokhoz. Számos outsider most ezen a hasadékon akar befurakodni.

A pestvidéki törvénytészen

— Hát aztán mért haragusznak úgy a maguk falujabeli legények a szomszéd falu legényeire? — kérdezte a főtárgyalási elnök az egyik vádlottat.

— Azért, tekintetes törvénytészék, mert a múltévi búcsún egy kis késedelem volt köztünk, — felelt a vádlott — oszt a mieink közül ketten belehaltak.

Előadás közben

A színházban társalgási színművet játszanak. A földszinten az egyik néző dühösen fordul oda a szomszédjához, aki hangosan beszélget a feleségével:

— Bocsánat, de egy szót sem értek.

A másik felháborodva feleli:

— Ez már mégis sok! Mi köze van magának ahhoz, hogy én mit beszéljek a feleségemmel!?

— Olvastad? A Newyorki tőzsdekrachban tönkrement William Fox filmgyárát egy új részvénytársaság vette át. Az új társaság elnökéül Al Smithet, Hoover volt ellenjelöltjét kérték fel.

— Nem értem.

— Mit nem értesz?

— Hogy miért Al Smithet és miért nem inkább Al Jolsont?

Adják át helyüket a kíméletlen tollú színikritikusok a filmkritikusoknak

A budapesti színingazgatók a fossz színházi viszonyokra való hivatkozással arra kérték a kritikusokat, hogy legalább ők ne bántsák és ne vegyék el a közönség amúgy is kis kedvét a színházbajárástól. A kritikusok nem igen honorálták ezt a kérdést és konokul kijelentették, hogy jót továbbra is csak a jó darabokról fognak írni.

A színingazgatók és kritikusok eme tárgyalásáról a *Reggel* január 25-iki keltezésű Reggeli levelében a következőket írja:

A színingazgatók megkérték a kritikusokat, e sorok íróját különösen is, hogy a színházak mai rettenetes helyzetében tegyenek szordinát a hangjukra, ne mérjenek százperccel, hanem kevesebbel, hogy egy kis levegőhöz jussanak, hogy ne beszéljük le a közönséget a színházbajárásról, ellenkezőleg, csináljunk kedvet neki, amennyire lehetséges, a színházbajáráshoz. Nem, uraim, — folytatja a Reggeli levél írója — ezt a Reggeli levélről nem kívánhatják, de nem lehet kívánni egyetlen kritikustól sem, akik, ha baráti érzelmeiknek, lapkiadóhivatali érdekeknek, vagy a kérő szónak oly nehezen engedte s bizonyára contre coeur, mást, kevesebbet is írnak, mint amit éreznek, írásközben bizonyára igen rosszul érzik magukat s pírulva látják, hogy teljesen értéktelen jóakarattal csak a saját tekintélyükön ütöttek vérző sebet... stb.

Hát, bocsánat, kedves A Reggel, ez a konokság nem megoldás. Igenis, tenni kell itt valamit. Ha a színikritikus urak nem éreznek magukban elég erőt a gyengédebb kritikák írására, adják át helyüket erre hivatottabbaknak. Például a filmkritikusoknak. Mert kik tudnak kevesebben, gyengédebben írni és kiadóhivatali érdekeket szem előtt tartani, mint ők? Ónáluk biztosan nem lesz le-sújtó kritika. Szeretnénk látni azt a darabot, amelyről ők rosszat írnak. Akkor aztán nem lesz semmi baj. A színingazgató is jól lakik és a kiadóhivatali érdekek mellett főtt káposzta is megmarad.

Egy dícséretekben rutinírozott filmkritikus egy színházi bemutató után nem a fogait fogja vicsorítani, mint ahogy ezt a színikritikus urak teszik, hanem ehelyett így fog írni:

„Miután a legutóbbi premier alkalmából ismételtelen megesküdtünk, hogy ilyen még nem volt, jelen premiernél már nem is tudunk mit mondani. A becületsszavunkat már annyira elkoptattuk, hogy ezúttal csak azt kérhetjük az olvasótól, köpjön szem bennünket, ha ilyen siker valaha is volt vagy lesz a világon.

Kínlódva konstatáljuk, hogy a csodás impressziók pressziója alatt vagyunk és szándékunk, hogy írjunk a tébolyítóan frenetikus sikerről: sikertelen.

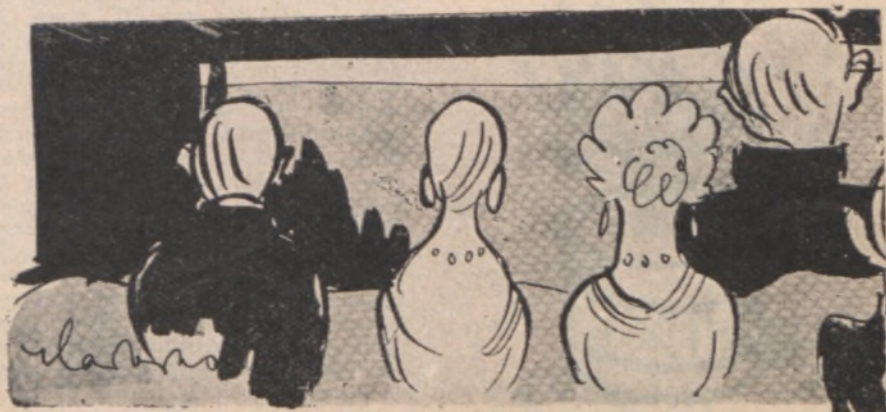
Mert ilyen sikert még nem láttunk. És megőrizve stílusunk finomságát, kijelentjük, hogy disznó gazember még az is, aki látott.

A kis Gaál Franci (ruhát a Schwarcz auf Weisz szalon szállította) kitünő volt és mi alázatos csodálattal bámultuk azt a végtelen és sokszínű művészetet, amit a Schwarcz auf Weisz szalon fejtett ki a toalettejénél. Hegedüs fellépése friss volt, ruganyos és elegáns, ami — ha meggondoljuk, hogy ez a fellépés a Flekk és Társa cég által készített cipőben történt — csak természetes.

A harmadik felvonás nagyjelenetében lenyűgözött s elbűvölt bennünket a stílus suhogó sóhajtása, ami a Bóvli-Bútorgyár Rt. által szállított bútorokból áradt. Ülve maradtunk a szenzációtól még akkor is, mikor a függöny már lement. Föl se tudtunk volna kelni, ott rohadtunk volna a csodálattól, ha nem kellett volna besietni a szerkesztőségbe, hogy megírjuk ezeket a sorokat, amit azonban a percen belül abba kell hagynunk, mert sírva fakadunk, ha most újra végiggondoljuk a megható darabot és zokogva gondolunk a színházra, szerzőre, szereplőkre és a többiekre, ha eszünkbe jut, mennyit fognak, szegények, ezért a méltatásért fizetni nekünk.”

HA NEM SZABÓ DEZSÓNEK HIVNÁK, HANEM SZOMORY DEZSÓNEK,
MI LENNE ITT AKKOR? UJJÉ!

Borsszem Jankó a moziban

Mária Terézia

— Az UFA hangosfilmje —

Az Ufa hatalmas plakátokon közölte a közönséggel, hogy Mária Terézia című filmje Jókai Mór Trenk bárójának filmváltozata. Jókai Mór özvegye erre bepörölte az Ufát és joggal, mire a mozi hamar nyilatkozott, hogy filmje nem azonos Trenk báró történetével. Akik megnézték a filmet, rögtön elismerték, hogy az Ufának igaza van. Ennek valóban semmi köze Trenkhez. Legfeljebb a kránkhez. Mert a film nagyon kránk. A rendezése ötlettelen, a hangos része meg egyenesen bosszantó.

A történelmi tárgyú filmet inkább történelmi tárgyú filmnek lehetne nevezni. A korhűség fiatal. A címszereplő Lil

Dagower öreg. Petrovich Szvetisláv egy újabb állomásához érkezett rossz alakításainak.

Azt azonban meg kell hagyni, hogy a film meséje meglehetősen fordulatos. A legdrámaibb fordulat az, mikor Mária Terézia megfordul a sírjában — ettől a filmtől.

A trafalgari oroszlán

— A FÓRUM hangosfilmje —

Ezzel a Trafalgarival megint alaposan mellé trafált a Fórum. A filmben kizárólag a két főszereplő: Várkonyi Mihály és Corinne Griffith volt jó. Főleg a Griffith. No, de végtére sötétben minden Griffith jó.

Aranyköpések

Hogy mikor voltunk becsületesek vagy részegek, mások jobban meg tudják ítélni, mint önmagunk.

★

Szegény embert még a Hága is húzza.

★

Színházban olvasó, szerelemben olvasatlan próbákat tartanak.

★

A régi jó világban összeültek a szerel-

mesek, a mai rossz világban — összeállnak.

★

A szerelem olyan, mint a fogfájás; este tűrhetetlenebbé válik. Karádi Emil

A hágai titok

— Ezt nem értem, kérlek. Hogy állapodhatott meg Bethlen 1943-tól 1966-ig? Hiszen akkor...

— Nyugodt lehetsz. Akkor is ő lesz a miniszterelnök.

— Űgy? Akkor már értem.

Rébusz

Megfejtése a *Borsszem Jankó* jövő számában. A helyes megfejtők értékes könyvjutalomban részesülnek.

A *Borsszem Jankó* múlt számában közölt rébusz megfejtése: „*Reb Menachem*”. (Nyomdatechnikai hiba folytán egyes példányainkban nem fordított alakban volt közölve a rébuszon látható gépember (mechan-ember) s így sokan nem is tudhatták megfejteni.) A megfejtők közül *Rimili Gizike* (Budapest VII, Nefelejts u. 55. I. 17.) nyert könyvjutalmat.

BORSSZEM JANKÓ ÜZENETEI

Old Miss, illetve Old Missis Budapest pályázatunk szavazatait legközelebbi számunkban közöljük, ha már kellő biztonságba helyeztük magunkat a sok szavazatot kapott Old Missek és Old Missisek — hálája elől.

Tözséds. Nekünk beszélhet. A saját szemünknek sem hisszük el, hogy hossz van. — Antitex. „Erger, Berger, Bemberger, Minden selyem mű-kender” kezdetű dalát nem közölhetjük. — Villany. Itt adjuk a viccet. „Primo de Rivera megszavaztatta a spanyol tisztikart, Hogy kívánatosnak tartja-e a diktatúrát. Pro primo: hogy jön ehhez pont a tisztikar? Pro secundo: mikor húznak már arra a Riverára — spanyol eszímát?” Nem azért közöltük, mert vice, hanem csak hogy kiadhassa a mérgét. — Vidéki. Szó sincs róla. Bethlen maga cáfolta meg. A

legközelebbi cáfolat, hír szerint, 1940-ben fog megjelenni. — Kertészuccai. Mi nem csodálkozunk. Mért ne állítsanak telefon-automatát a keskeny gyalogjárókra? Olyan nagyon el vagyunk tán kényeztetve széles járdák és uccák dolgában? Tetszik tudni, Pest az Alföldön van, itt nincs hely, nagyon össze kell szorulni. Könnyű az olaszoknak. Ők dinamittal robbantanak ötven méter széles uccákat a hegyekből. — X—x. A fővárosnak akarja ajándékozni a töltőtollát? Maga kis panamista! Maga ebből akar megélni az élete végéig. De akkor siessen azzal az ajándékkal, mert még talán a fővárosnál is rájönnek a régi mondás bölcsességére: „Timeo Danaos et dona ferentes!” — H. T. (Budapest.) Ilyen hosszú versek közlésére lapunk formája miatt nem vállalkozhatunk. A bagdadi história kedves és megfelelő, átírással jó kabarédal lehetne. Üdv. — Több levélről a jövő számban.

Ki ez?

I.

II.

Fej nélkül mutatjuk be közéletünk jelesleit. A figura után találja ki az olvasó, kit ábrázol a kép.

A múlt számunkban megjelent rajzok közül az első Klebelsberg Kunó grófot, a második Sokorópátkai Szabó Istvánt ábrázolta. A megfejtők közül *Soós Lajos* (Szeged, Oroszlán u. 4.) kapott könyvjutalmat.

Beküldött viccek

Egy vidéki kisebb szálloda falán különféle gyenge reprodukciók lógtak a falon. Az egyik kép komoly bírósági jelenetet ábrázolt, amely alatt a következő felirat állott: „Öltél?!“

Egy kereskedelmi utazó ökölnyi betűkkel írta a „festmény” alá:

— Naná, majd bolond leszek és hagyom, hogy egész éjjel szívják a véretem!...

*

A pincériskolában vizsgáznak a növendékek. A többi közt azt kérdik egyik növendéktől, hogy hányféle repülőgép van?

— Monoplán, biplán és triplán.

— Mi az, hogy triplán?

— A főpincér úr mondta. Amikor triplán számítják az árakat...

*

A fiú így szól az apjához:

— Szeretnék megnősülni.

— Nem lehet, fiam, meg kell várnod, amíg józanabbul gondolkazol.

— És mikor lesz itt az az idő?

— Akkor, fiam, amikor már nem fogsz a nősülésre gondolni...

*

Feleség (férjének egy teljesen rossz állapotban levő öltönyére mutatva): Ezt a rongyot eladom.

Férj: Hová gondolsz? Miben megyek akkor az adótárgyalásra?...

A csend-rendelet

megjelent és színházi vonatkozásban máris üdvös hatása mutatkozik. Így az Operában egyes énekeseknek kisebb lett a hangja, a Nemzetinél pedig a csend érdekében sok magyar íróat nem engednek szóhoz jutni...

— A Daykát már fölfedezték... Hát engem mikor vesznek már észre azok a direktor bácsik?

A pofonok

Kedves Borsszem Jankó! Egy öreg hitsorsossal találkozem a multkor, egy-kével azoknak, akik hatalmas persellyel szoktak járni házról-házra. Az öreg egy kis bérház kapuja előtt áll és láthatólag nagyon föl van indulva.

— Még ilyen helyet sem láttam, — mondja fölháborodva. — Képzeld, bemegegyek, erre bent három pofont akarnak nekem adni.

— Honnan tudja, hogy ép három pofont akartak adni? — kérdezem csodálkozva.

— Hát ha nem akartak volna, akkor nem adtak volna, — felel az öreg keserű bölcsességgel.

63. évfolyam, 3. (3145.) szám

Felelős szerkesztő és kiadó:

MOLNÁR JENŐ dr.

Művészeti főmunkatárs:

GÁSPÁR ANTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Mozsár u. 9. Tel.: A.233—24

Laptulajdonos:

Borsszem Jankó Lapkiadó rt.

Igazgató: MOLNÁR EMIL

A BORSSZEM JANKÓ előfizetési árai:

Egész évre	20 pengő — fillér
Félévre	10 pengő 50 fillér
Negyedévre	5 pengő 50 fillér

Bíró Miklós nyomdai műintézet rt. nyomása, VII. Rózsa uca 25. szám

Az

ESTIKURIR
*a liberális polgárság
 lapja*
Mindenki olvassa

ÚJ SZÍNHÁZ

Lambertier úr

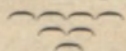
Verneuil
 szenzációs színműve

**HOLLÓS ILONKA
 GELLÉRT LAJOS**

**MUNK ARTUR :
 A NAGY KÁDER**

MÁSODIK KIADÁS

5—10,000-ik példány

Az első kiadás
 néhány hét alatt elfogyott

INGYEN kap egy
 detektoros

RÁDIÓT

ha a **BORSSZEM JANKÓ**-nak egy
 új előfizetőt szerez.

8—10.000-ik példány

MOLNÁR JENŐ

új humoros könyve:

ILYENEK VAGYUNK!

Ára 2 pengő

Rendelje meg levelezőlapon a Borsszem
 Jankó kiadóhivatalában, Mózsár uca 9

Elektromágneses gyógyintézet

Modern fizikai gyógyászatok, kitűnő
 gyógyeredmények: ideg-, rheumás-, ütő-
 ér-, ischias- stb. bajoknál, vérszegény-
 ség, álmatlanság, stb. eseteinél.
 Ócsó kúradíjak. Kérje az új prospektust

Bpest VII, Vilma királynő út 11

Telefon: József 326—24

KIRÁLY SZÍNHÁZ

„Sisters”

Békeffi — Lajthai

szenzációs operettje

Titkos Ilonával

a főszerepben

Olvassa a

**MAGYAR
 HIRLAP**-ot,

a magyar értel-
 miség legkitű-
 nőbb napilapját

